

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
АКСУБАЙ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ СОВЕТЫ

КАРАР

№ 264

03.08. 2020 ел.

Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы
Советы каршындагы Яшьләр парламенты турында
нигезләмә хакында

Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы жирле үзидарә органнары һәм яшьләр арасында үзара хезмәттәшлекне тәэмин итү, яшьләр сәясәтен гамәлгә ашыруның нәтижәлелеген арттыру, яшьләрне ижтимагый-сәяси тормышка жәлеп итү максатыннан, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә, Аксубай муниципаль районы Советы

КАРАР ИТТЕ:

1. Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Советы каршындагы Яшьләр парламенты турындагы нигезләмәне, 1 нче кушымта нигезендә, расларга.
2. Карар рәсми басылып чыккан көненнән үз көченә керә.
3. Әлеге карарны Аксубай муниципаль районының рәсми сайтында урнаштырырга: <http://aksubayevo.tatar.ru> һәм хокукий мәгълүмат порталында бастырырга: <http://pravo.tatarstan.ru>.
4. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуну Аксубай муниципаль районы Советының мәгариф, мәдәният, яшьләр сәясәте һәм социаль мәсьәләләр буенча даими комиссиясенә йөкләргә.

Аксубай муниципаль районы башлыгы,
Совет Рәисе

К.К. Гилманов

Татарстан Республикасы
Аксубай муниципаль районы Советы каршындагы
Яшьләр парламенты турында нигезләмә

I. Гомуми нигезләмәләр

1. Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Советы каршындагы Яшьләр парламенты (алга таба – Яшьләр парламенты) яшьләрнең хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен законнар белән һәм норматив-хокукый жайга салу өлкәсендә Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Советы (алга таба – Совет) эшчәнлегенә ярдәм итү, яшьләр проблемаларын хәл итү буенча тәкъдимнәр әзерләү, закон чыгару эшчәнлегенә күнекмәләрен үзләштерүдә яшьләр өчен шартлар тудыру һәм Татарстан Республикасы яшьләренең Россия яшьләр парламентаризмы хәрәкәтендә катнашуына булышлык итү максатларында оештырыла.

2. Яшьләр парламенты Совет каршындагы киңәшмә һәм консультатив орган булып тора һәм үз эшчәнлеген әлеге Нигезләмә һәм Яшьләр парламенты регламенты нигезендә ижтимагый башлангычларда башкара.

3. Яшьләр парламенты Совет вәкаләтләре чорына формалаша.

II. Яшьләр парламентының төп бурычлары.

4. Яшьләр парламентының төп бурычлары булып тора:

1) муниципаль берәмлек территориясендә кулланыла торган, яшьләрнең хокукларына һәм законлы мәнфәгатьләренә кагылучы норматив-хокукый актларны эшләүдә (алга таба – норматив-хокукый акт) яшь гражданның инициативаларын тәкъдим итүдә булышлык күрсәтү;

2) яшьләрнең хокуклары һәм законлы мәнфәгатьләре өлкәсендә норматив хокукый актларны камилләштерү буенча тәкъдимнәр эшләү;

3) муниципаль берәмлекнең яшьләрнең хокукларына һәм законлы мәнфәгатьләренә кагылышлы норматив-хокукый актлары проектларын карауга әзерләү Советы эшчәнлегендә катнашу;

4) яшьләрнең хокукларына һәм законлы мәнфәгатьләренә кагылышлы норматив-хокукый актларга мониторинг ясауны гамәлгә ашыру Советы эшчәнлегендә катнашу;

5) муниципаль берәмлек территориясендә Яшьләрнең хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен яклау өлкәсендәге законнарны гамәлгә ашыруга ижтимагый контролен гамәлгә ашыру;

6) яшьләр арасында яшьләрнең хокукый культурасын һәм юридик грамоталылыгын арттыруга һәм актив гражданлык позициясен формалаштыруга

юнәлдерелгән агарту һәм аңлату эшләре алып бару;

7) дәүләт яшьләр сәясәтен гамәлгә ашыру буенча жирле үзидарә органнары эшчәнлеге турында яшь гражданның фикерен өйрәнү;

8) халыкара, гомумроссия, төбәкара, төбәк һәм жирле яшьләр һәм балалар ижтимагый берләшмәләре тәкъдим иткән ижтимагый әһәмиятле идеяләргә һәм инициативаларны хуплау һәм алга жибәрү, тәҗрибә уртаклашу максатларында алар белән даими хезмәттәшлекне гамәлгә ашыру;

9) Татарстан Республикасы Дәүләт Советы каршындагы Яшьләр парламенты белән мәгълүмати хезмәттәшлекне гамәлгә ашыру;

10) яшьләр парламентын булдыру максатларына туры килә торган һәм законнарга каршы килми торган башка мәсьәләләргә хәл итү.

III. Яшьләр парламентының составы һәм аны төзү тәртибе

5. Яшьләр парламенты әгъзалары итеп Татарстан Республикасы территориясендә яшәүче, аларның Яшьләр парламенты әгъзасы буларак вәкаләтләре расланган көнгә 18 яшьтән алып 35 яшькә кадәр (35 яшьне дә кертеп) булган Россия Федерациясе гражданны булырга мөмкин.

6. Яшьләр парламенты конкурс нигезендә муниципаль берәмлек яшьләрен вәкилләккә органда депутатлар санына тигез санда тәкъдим итүче гражданнырдан төзелә;

7. Әлеге Нигезләмәнең 6 пунктында күрсәтелгән яшьләр вәкилләреннән торган Яшьләр парламентының персонал составы әлеге Нигезләмәнең 6 пунктында күрсәтелгән Яшьләр парламентын формалаштыру буенча конкурс турындагы Нигезләмә нигезендә Татарстан Республикасы территориясендә үткәрелә торган конкурс нәтиҗәләре буенча билгеләнә.

8. Яшьләр парламенты составына Татарстан Республикасы Дәүләт Советы каршындагы Яшьләр парламенты әгъзалары керә. Татарстан Республикасы Дәүләт Советы каршындагы Яшьләр парламенты әгъзаларын, тиешле муниципаль берәмлек яшьләрен тәкъдим итүче әгъзаларны яшьләр парламенты составына күртү конкурстан тыш гамәлгә ашырыла.

9. Яшьләр парламенты әгъзалары булып 35 яшькә кадәргә вәкилләккә орган депутатлары катнаша ала. Вәкилләккә орган депутатларын Яшьләр парламенты составына күртү конкурстан тыш гамәлгә ашырыла.

10. Яшьләр парламенты составына күрү нияте турында гариза Совет депутаты тарафыннан яшьләр парламенты Советына жибәрелә.

11. Яшьләр парламенты әгъзасы булып Советта фракциясе булган партия вәкиле (алга таба – партия вәкиле) була ала. Партия вәкиле булып, совет сайлауларында тиешле партия кандидатлары исемлеге составына кергән яшьләр парламенты составына күртелгән көнне, 35 яшькә кадәргә Россия Федерациясе гражданы була ала. Яшьләр парламенты составына партия вәкилләрен күртү конкурстан тыш гамәлгә ашырыла.

12. Яшьләр парламенты составына партия вәкилен күртү партия вәкиленең шәхси гаризасы һәм Вәкаләтле органда тиешле фракциянең документаль рәсмиләштерелгән карары нигезендә Яшьләр парламенты Советы тарафыннан

гамәлгә ашырыла. Яшьләр парламенты составына партиянең бер вәкиле кертелә.

13. Алдагы чакырылыш Яшьләр парламенты Советы, конкурс буенча сайланган депутатлар санына тигез кеше санын, Татарстан Республикасы Дәүләт Советы каршындагы Яшьләр парламенты әгъзалары санын, тиешле муниципаль берәмлек яшьләрен, совет депутатларын һәм конкурстан тыш составка кертелгән партия вәкилләрен исәпкә алган яшьләр парламентының йомгаклау составын билгели һәм яшьләр парламенты әгъзаларының вәкаләтләрен раслый. Беренче чакырылыш Яшьләр парламентының йомгаклау составын билгеләү һәм аның әгъзаларының вәкаләтләрен раслау район Советы каршындагы Ижтимагый яшьләр палатасы Советы тарафыннан, ә ул булмаганда – район Советы тарафыннан башкарыла.

14. Үз кандидатурасын тәкъдим иткән яшьләр парламенты әгъзасы вәкаләтләре вакытыннан алда туктатылган очракта, әлеге Нигезләмәнең 6 пункты нигезендә, яшьләр парламенты әгъзасы итеп, тиешле исемлек буенча иң күп тавыш жыйган кандидат билгеләнә. Күрсәтелгән карар Яшьләр парламенты Советы тарафыннан 10 көн дәвамында кабул ителә.

15. Әлеге нигезләмәнең 14 пунктында күрсәтелгән исемлектә, иң күп тавыш алган башка кандидатлар булмаган очракта, яшьләр парламенты әгъзаларын сайлау әлеге Нигезләмә нигезендә конкурс уздыру юлы белән гамәлгә ашырыла.

16. Конкурс нәтижеләре буенча Яшьләр парламенты әгъзалары саны әлеге Нигезләмәнең 6 пунктында билгеләнгән санга туры килмәсә, яшьләр парламенты әгъзаларының житмәгән санын сайлау әлеге Нигезләмә нигезендә конкурс үткөрү юлы белән гамәлгә ашырыла.

17. Яшьләр парламенты Регламентында каралган очракларда Яшьләр парламенты әгъзасы вәкаләтләре вакытыннан алда туктатыла.

IV. Яшьләр парламенты эшен оештыру

18. Яшьләр парламентының беренче утырышы алдагы чакырылыш Яшьләр парламенты Советы тарафыннан чакырыла (беренче чакырылыш Яшьләр парламентының Аксубай муниципаль районы Советы каршындагы Ижтимагый яшьләр палатасы Советы тарафыннан беренче утырышы, ә ул булмаганда-район Советы тарафыннан.)

19. Яшьләр парламентының беренче утырышын алдагы чакырылыш Яшьләр парламенты рәисе ачып жибәрә (беренче чакырылыш Яшьләр парламентының беренче утырышы-район Советы каршындагы Ижтимагый яшьләр палатасы рәисе, ә ул булмаганда – Совет вәкиле).

20. Яшьләр парламенты әгъзалары беренче утырышта ачык тавыш бирү юлы белән Яшьләр парламенты әгъзалары арасынан рәис, рәис урынбасарларын, җаваплы секретарь сайлап куя, Яшьләр парламенты Советының санлы составын билгели һәм аның әгъзаларын сайлап куя, Яшьләр парламенты комиссияләрен төзи һәм аларның рәисләрен сайлап куя. Яшьләр

парламенты рәисенә кандидатлар үзләренә эшчәнлек программалары белән чыгыш ясарга тиеш.

Яшьләр парламенты рәисе урынбасарларының саны Яшьләр парламенты рәисе тәкъдире белән Яшьләр парламенты тарафыннан билгеләнә.

21. Яшьләр парламенты утырышы, әгәр анда Яшьләр парламенты әгъзаларының билгеләнгән саныннан кимендә өчтән икесе катнашса, тулы хокуклы була.

22. Яшьләр парламенты үз эшчәнлегенә юнәлешләре буенча эшче һәм эксперт төркемнәре төзәргә, тәкъдимнәр эшләргә һәм кабул итәргә, аларны Советка һәм жирле үзидарә органнарына жиберергә хокуклы.

23. Яшьләр парламенты карарын Яшьләр парламентының сайлап куелган әгъзалары саныннан күбрәгә, шулай ук Татарстан Республикасы Дәүләт Советы каршындагы Яшьләр парламенты әгъзалары составына кертелгән тиешле муниципаль берәмлек яшьләрен, совет депутатларын һәм партия вәкилләрен тәкъдим итә, ул кабул ителгән дип санала.

24. Яшьләр парламенты Советын Яшьләр парламенты Рәисе җитәкли, аның вәкаләтләре Яшьләр парламенты регламенты белән билгеләнә.

25. Яшьләр парламенты Советы:

1) Яшьләр парламенты һәм аның комиссияләре эшен оештыра һәм координацияли;

2) Яшьләр парламенты регламентын эшли һәм аны Яшьләр парламенты раславына тәкъдим итә;

3) чираттагы елга Яшьләр парламентының эш планнарын әзерли һәм аларны Яшьләр парламентына раслауга тәкъдим итә;

4) Яшьләр парламенты регламенты нигезендә башка вәкаләтләргә гамәлгә ашыра.

26. Яшьләр парламенты комиссияләре эшен оештыра һәм яшьләр парламенты утырышларында карау өчен үз функцияләренә ярашлы тәкъдимнәр һәм карарлар проектларын әзерли.

27. Яшьләр парламенты эшендә Россия Федерациясе Федераль Собраниясе Дәүләт Думасы, Дәүләт Советы депутатлары, шулай ук чакыру буенча Татарстан Республикасы башкарма хакимияте органнары җитәкчеләре, муниципаль районнарының һәм шәһәр округларының вәкилләкле органнары депутатлары, муниципаль районнарының һәм шәһәр округларының башкарма комитетлары вәкилләре, Татарстан Республикасы территориясендә эш итүче сәяси партияләр һәм иҗтимагый оешмалар җитәкчеләре, башка вазыйфалар катнаша ала.

Татарстан Республикасы
Аксубай муниципаль районы
Советы каршындагы
Яшьләр парламенты
турында нигезләмәгә
кушымта

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ АКСУБАЙ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ СОВЕТЫ КАРШЫНДАГЫ ЯШЬЛӘР ПАРЛАМЕНТЫН ФОРМАЛАШТЫРУ БУЕНЧА КОНКУРС ТУРЫНДА НИГЕЗЛӘМӘ

I. ГОМУМИ НИГЕЗЛӘМӘЛӘР

1. Әлеге Нигезләмә Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Советы каршындагы Яшьләр парламентын формалаштыру буенча конкурс үткәрүнең гомуми принципларын һәм тәртибен билгели (алга таба - конкурс).

2. Конкурс Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Советы каршындагы Яшьләр парламенты составын формалаштыру максатында (алга таба - яшьләр парламенты) Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Советында (алга таба-Совет) депутатлар санына тигез санда кеше санында формалаштыру максатында үткәрелә.

II. КОНКУРСНЫ ОЕШТЫРУЧЫ

3. Конкурсны оештыруны һәм үткәрүне оештыру комитеты (алга таба - Комитет) гамәлгә ашыра.

4. Комитет составы паритет нигезендә алдагы чакырылыш Совет, Яшьләр парламенты вәкилләре (беренче чакырылыш Яшьләр парламентын формалаштыру буенча конкурс үткәргәндә, Аксубай муниципаль районы Советы каршындагы Яшьләр ижтимагый палатасы вәкилләре), яшьләр сәясәтен гамәлгә ашыручы башкарма комитет вәкилләре арасыннан төзелә.

5. 5. Комитет составы, шул исәптән аның Рәисе, алдагы чакырылыш Яшьләр парламенты карары (беренче чакырылыш Яшьләр парламентын формалаштыру буенча конкурс үткәрә торган Комитетка карата – Дәүләт Советы каршындагы Ижтимагый яшьләр палатасы карары белән) белән раслана. Комитет составы 3 кешедән ким була алмый.

6. Комитет:

1) конкурста катнашу өчен Интернет челтәрендә конкурсның рәсми мәгълүмат ресурсы булган сайтта (<http://molparlament.tatar>) (алга таба – мәгълүмат сайты) гаризалар кабул итә;

2) конкурста катнашучылар белән үзара хезмәттәшлекне гамәлгә ашыра;

3) конкурска йомгак ясый;

4) әлеге Нигезләмәдә каралган башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.

7. Комитет утырышы, эгэр анда Комитетның расланган эгъзаларының яртысыннан артыгы катнашса, хокуклы дип санала.

8. Комитет карары утырышта катнашучылар саныннан күпчелек тавыш белән кабул ителә. Тавышлар тигез булган очракта Комитет рәисенә тавышы хәлиткеч була.

9. Комитет вәкаләтләре Яшьләр парламенты составының йомгаклау санын раслаганнан соң туктатыла.

III. КОНКУРСНЫ ҮТКӘРҮ ШАРТЛАРЫ ҺӘМ ТӘРТИБЕ

10. Конкурсны игълан итү, шул исәптән аны үткәерү вакыты турында карар алдагы чакырылыш Яшьләр парламенты тарафыннан кабул ителә. Беренче чакырылыш Яшьләр парламентын төзү буенча конкурс игълан итү турында карар Совет каршындагы Яшьләр ижтимагый палатасы, ә ул булмаганда, Совет тарафыннан кабул ителә.

11. Конкурсны игълан итү турында карар, конкурсны үткәерү шартлары һәм сроклары турында мәгълүмат конкурсны игълан итү турында карар кабул ителгән көннән алып биш эш көне эчендә Комитет тарафыннан мәгълүмат сайтына урнаштырыла, шулай ук Советның Интернет челтәрендәге рәсми сайтына урнаштыру өчен жиберелә.

12. Яшьләр парламенты эгъзаларына кандидатлар Яшьләр парламенты турында нигезләмәнең 5 пунктында билгеләнгән таләпләргә туры килергә тиеш.

Конкурста Яшьләр парламенты эгъзасына кандидатлар сыйфатында юкка чыгарылмаган (кире алынмаган) суд хөкеме булган, шулай ук Административ хокук бозулар турында Россия Федерациясе кодексының 20.3 һәм 20.29 статьяларында каралган административ хокук бозуларны кылган өчен административ жаваплылыкка тартылган (жәлеп ителгән) затлар катнаша алмый.

13. Конкурс этаплап үткәерелә.

14. Конкурсның беренче этабы Конкурста катнашырга теләк белдергән гражданнар тарафыннан гаризалар кабул итүне үз эченә ала.

15. Гаризнамәләр электрон рәвештә мәгълүмати сайтка тапшырыла;

16. Гаризнамәләр составына керә:

1) алдагы чакырылыш Яшьләр парламенты карары белән билгеләнгән форма буенча шәхси гариза (беренче чакырылыш Яшьләр парламенты составын формалаштырганда - вәкаләтле орган каршындагы Ижтимагый яшьләр палатасы карары белән, ә ул булмаганда - вәкиллекле орган тарафыннан);

2) алдагы чакырылыш Яшьләр парламенты карары белән билгеләнгән форма буенча кандидатның тутырылган анкетасы (беренче чакырылыш Яшьләр парламенты составын формалаштырганда - вәкиллекле орган каршындагы Ижтимагый яшьләр палатасы карары белән, ә ул булмаганда - вәкиллекле орган тарафыннан.). Анкетада конкурста катнашу өчен үз кандидатурасын тәкъдим иткән гражданның әлегә Нигезләмәнең 12 пунктында күрсәтелгән таләпләргә туры килү-

килмәүне билгеләргә мөмкинлек бирүче белешмәләр мәҗбүри рәвештә күрсәтеләргә тиеш;

3) гражданның шәхси мәғлүматларны эшкәртүгә ризалыгы.

17. Конкурста катнашу өчен гражданның гаризнамәләре турыдан-туры Комитет тарафыннан кабул ителә.

18. Тапшырылган (жибәрилгән) гаризнамәләр Комитет тарафыннан тикшерелә. Тикшерү нәтиҗәләре буенча Комитет гаризна кабул итү һәм конкурсның киләсе этабында катнашу өчен рәхсәт алу турында Карар кабул итә. Киләсе этапта катнашу рәхсәте Яшьләр парламенты әгъзасына кандидат статусын ала (алга таба - кандидат).

19. Конкурсның икенче этабы яшьләр парламенты составын формалаштыру буенча конкурс тавыш бирүенә яшьләргә жәлеп итү буенча кандидатлар катнашында чаралар үткәргән үз эченә ала.

20. Комитет кандидатлар катнашында чаралар исемлеген формалаштыра. Һәр кандидат кандидат мөстәкыйль рәвештә билгеләнә торган бер чарада катнашырга тиеш. Чарада кандидат катнашмаган очракта, Комитет аны конкурста катнашудан читләштерә.

Кандидат законнарға каршы килми торган чараларны үз ярдәмендә мөстәкыйль рәвештә үткәргән хокуклары.

21. Өченче этап кандидатлар өчен тавыш бирү үткәргән гыйбарәт.

22. Кандидатлар өчен тавыш бирү Интернет челтәре сайтында башкарыла <https://open.tatarstan.ru/polls> (алга таба-тавыш бирү сайты).

23. Тавыш бирүдә Татарстан Республикасы территориясендә яшәүче 14 яшьтән 35 яшькә кадәр кертәп (алга таба - тавыш бирүдә катнашучы) Россия Федерациясе гражданның катнаша ала.

24. Тавыш бирүдә катнашучы кандидатларның чикләнмәгән саны өчен тавыш бирергә хокуклары. Бу чакта муниципаль берәмлектән кандидат өчен бары тик Татарстан Республикасының тиешле муниципаль берәмлеге территориясендә яшәүче тавыш бирүдә катнашучы гына тавыш бирергә хокуклары.

25. Тавыш бирүдә катнашучы кандидатлар өчен бер генә тапкыр тавыш бирергә хокуклары.

26. Дүртенче этап конкурсның тавыш бирү нәтиҗәләрен игълан итү һәм бастыруны үз эченә ала.

27. Конкурста Татарстан Республикасының тиешле муниципаль берәмлегендә иң күп тавыш жыйган кандидатлар жинүче дип танылды.

28. Тавыш бирү нәтиҗәләре мәғлүмати сайтта урнаштырыла <http://molparlament.tatar>.

29. Конкурсны үткәргән вакыты, шул исәптән конкурсның һәр этабы вакыты, конкурсны үткәргән турындагы карарда билгеләнә.